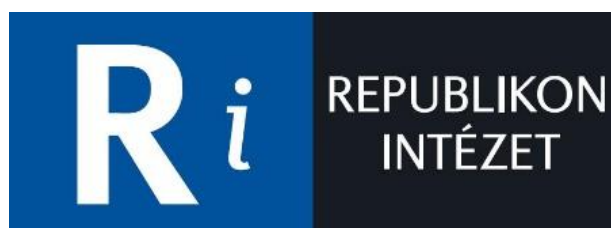


Vélemények az ukrán EU- tagságról

A REPUBLIKON INTÉZET ELEMZÉSE



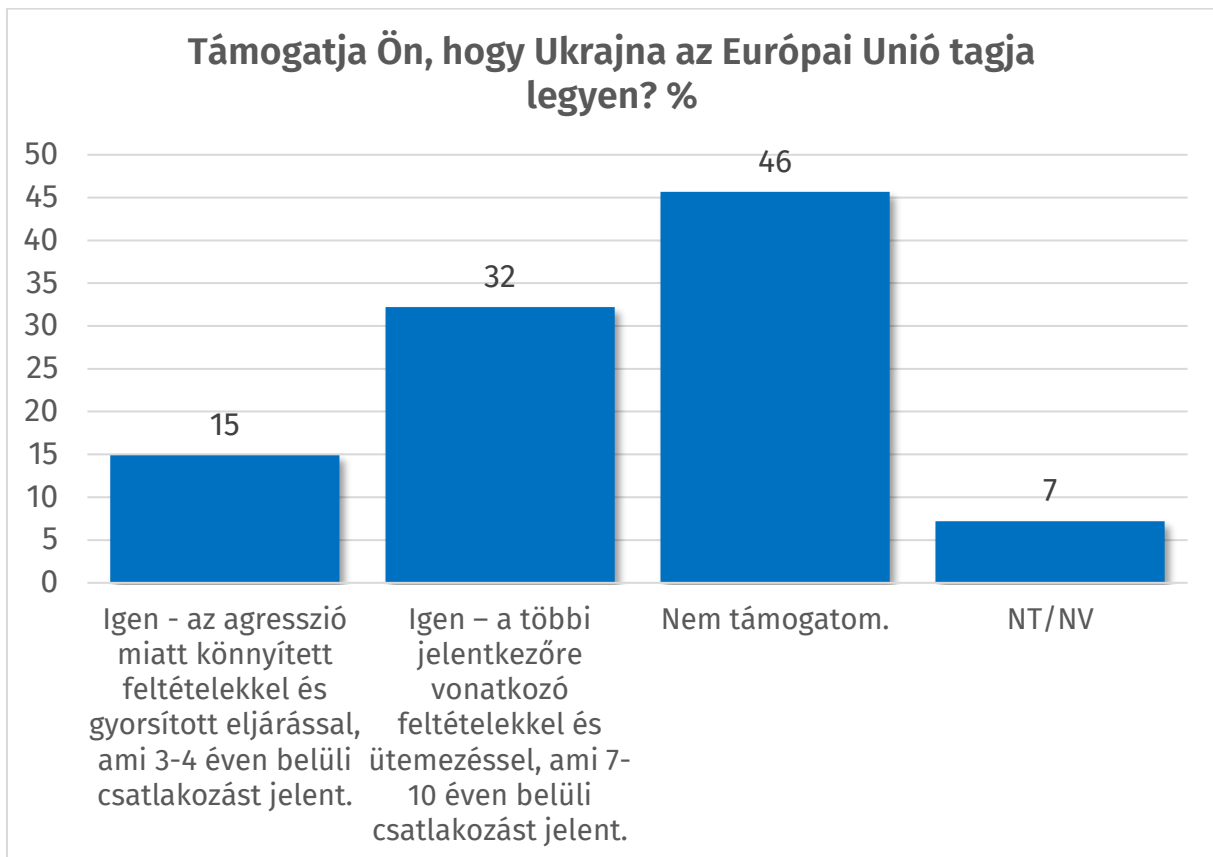
2025. április

2022. február 24-én Oroszország lerohanta Ukrajnát. Az azóta eltelt több mint három év alatt sok minden megváltozott a világpolitikában, köztük a háborús felek megítélése is. Ebben a három nehéz évben szomorú emlékeztetőt kaptunk, milyen mély gyökeret vert az orosz befolyásolás a közép-kelet-európai régióban és a posztszovjet térségben. Magyarországon különösen megérezhettük, mire képes az orosz politikai és propagandagépezet, ha a Kreml szükségét érzi, hogy sebességet váltson. Éppen három évvel ezelőtt, 2022 márciusában a Republikon Intézet megkérdezte a magyar lakosságot, hogyan vélekednek az orosz-ukrán háborúról, az Ukránoknak való segítségnyújtásról, és egyértelmű, hogy 2022-ben nemcsak Szijjártó Péter külügyminiszter, de a magyar közvélemény szovjetizálódása sem érte el a mai, 2025-ös szintet. 2022-ben Szijjártó Péter abszolút támogatását nyilvánította ki Ukrajna részére, és a magyarok kétharmada egyetértett: „Magyarországnak kötelessége segíteni az ukrán szomszédjainkon, akkor is, ha ez negatív gazdasági következményekkel járhat Magyarország számára”. Az ellenzéki szavazók több mint 80 százaléka és a Fidesz-KDNP szavazóinak 55 százaléka is egyetértett ezzel az állítással, miközben a kormánypártiak mindössze 28 százaléka nem értett egyet Ukrajna feltétlen megsegítésével. Sok minden változott az elmúlt három év alatt. Ma Zelenszkij ukrán elnök már az aktuális Brüsszel-mumusokkal karöltve szerepel a kormánypártok legújabb plakátjain, és a kormánypártok politikusai országos turnéra indultak, hogy kampányoljanak Ukrajna európai uniós csatlakozása ellen. Éppen akkor indult a magyar kormány Ukrajna csatlakozását kifogásoló kampánya, amikor az Egyesült Államok és Oroszország közti tárgyalások során az orosz fél engedett Ukrajna EU-tagsága ügyében, az uniós tagállamokra bízva az ukrán EU-tagság ügyét. A magyar kormány tehát elnyerte a szerepet, hogy Ukrajna EU-tagságát ellehetetlenítse, és nemzeti konzultációra hajazó szavazást indított az ukrán EU-tagság ügyében. A legerősebb ellenzéki kihívó, a Tisza Párt saját szavazást kezdeményezett, melynek szintén része az ukrán tagság kérdése. Mindezek ellenére kevés az információ arról, mit jelentene Ukrajna csatlakozása az EU számára, és egyáltalán, hogyan zajlana, mikor történne mindez. A politikai kommunikáció nem tér ki rá, mennyi időbe telik az Unió bővítése. A Republikon Intézet ezért megkérdezte¹ a magyar választókat, támogatnák-e Ukrajna EU-csatlakozását, differenciálva a válaszlehetőségek között időtáv szerint.

¹ A kutatás 1000 fő telefonos megkérdezésével készült 2025. március 26. és április 1. között. A kutatás nem, életkor, iskolai végzettség és településtípus szerint reprezentatív a felnőtt korú magyar lakosságra. Hibahatár: +/- 3,5 %.

EREDMÉNYEK

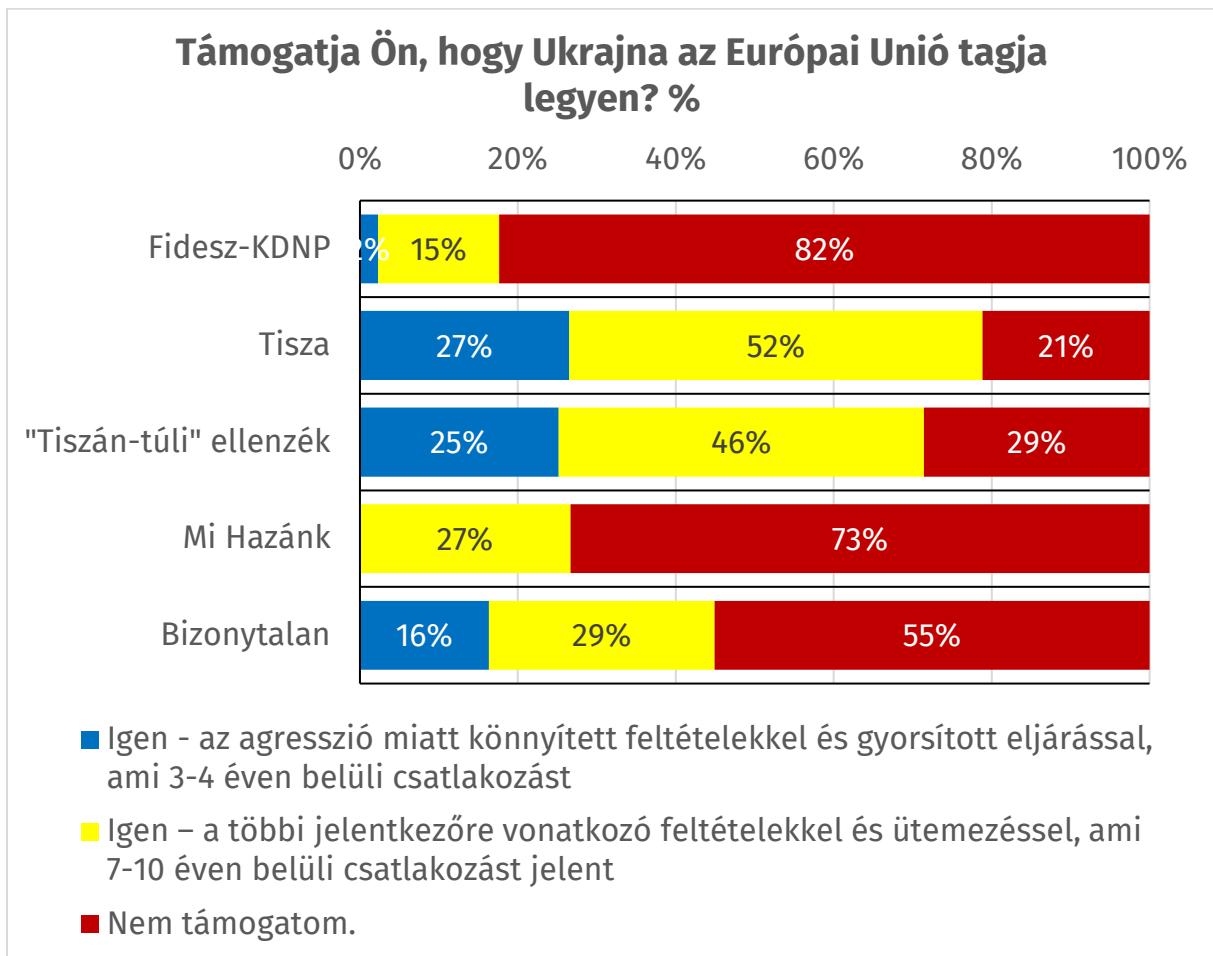
A Medián nemrégiben kutatta a magyar válaszadók hozzáállását az ukrán EU-tagsághoz, és az taláta, bár megosztott a társadalom, a magyarok többsége ellenzi azt. Differenciálva a válaszlehetőségeket a csatlakozás időtávja szerint némileg eltérő képet kapunk.



1. ábra: Az ukrán EU-tagság támogatottsága. (%)

Tényleg megosztja a magyar társadalmat Ukrajna EU-csatlakozása, azonban, ha különbséget teszünk, hogy gyorsított eljárással, vagy a többi tagjelöltre vonatkozó feltételekkel és ütemezéssel valósuljon-e meg az ukrán csatlakozás, fordul a kocka és többségbe kerülnek a csatlakozás támogatói. A magyar válaszadók 46 százaléka nem támogatja Ukrajna csatlakozását az Európai Unióba. A válaszadók harmada támogatná az ukránok felvételét, ha az a többi tagjelöltre vonatkozó szabályok szerint zajlik, nagyjából 7-10 év alatt. további 15 százalék a gyorsított tagfelvételt is támogatná Ukrajna esetében, ha az nagyjából 3-4 éven belüli csatlakozást jelentene.

Így összesen a teljes népesség 47 százaléka támogatja az ukrán EU-tagságot, egy hajszálnyival többen, mint ahányan ellenzik azt. Ha kivesszük az egyetlenből a bizonytalan válaszadókat, 51-49 százalék az állás a tagságot támogatók javára. Érződik, hogy a kormánypártok kiemelt napirendi pontként kezelik az ukrán csatlakozás ügyét, és jelenleg az ukrán tagság árnyoldalain van a hangsúly, az ellenzék politikusai pedig nem igyekeznek felvenni a kesztyűt ezügyben. Ez látszódik a pártok szerinti bontásban is.



2. ábra: Az ukrán EU-tagság támogatottsága pártszavazói táborok szerint. (%)

A kormánypárti válaszadók mindössze 17 százaléka támogatja Ukrajna EU-csatlakozását, ebből 2 százalék támogatná a gyorsított felvételi eljárást is. A Fidesz-KDNP szavazók – mint mindig, ezúttal is – gyorsan kapcsoltak (bár volt három évük, hogy fokozatosan ráérezzenek az ukránellenességre), 82 százalékuk elutasítja, hogy Ukrajna EU-tagországgá váljon. A Mi Hazánk szavazók mintája kicsi, de a tendencia egyértelmű. A többségük ellenzi az ukrán EU-csatlakozást, azonban érdekes módon

kevésbé, mint a kormánypárti szavazók: a Mi Hazánk táborának 27 százaléka támogatna az ukrán tagságot, ha az a mindenki másra vonatkozó szabályok és ütemezés szerint zajlana, és „csak” 73 százalékuk ellenzi Ukrajna csatlakozását. A bizonytalanok 55 százaléka elutasítja az ukrán tagságot, 45 százalékuk támogatja azt, ebből 16 százalék akár 3-4 éves távlatban is, 29 százalék csak 7-10 éven belül. A bizonytalanok véleménye általában a közelebb áll az ellenzéki szavazókéhoz, azonban az elmúlt évek során megfigyeltük, hogy a háborútól való félelem nagyon is jellemző rájuk, és a legtöbb ezzel kapcsolatos kérdésben valahol az ellenzék és a kormánypártok között helyezkednek el.

A Tisza és a többi ellenzéki párt szavazóinak véleménye közel áll egymáshoz. Mindkét szavazói tábor negyede támogatja a gyorsított tagfelvételt, azonban számottevően magasabb a Tisza szavazók körében azok aránya, akik a 7-10 éven belüli csatlakozást támogatják, 52 százalék, szemben a „Tiszán-túli” ellenzéki tábor 46 százalékaival. Az ukrán EU-tagságot a Tisza szavazók 21 százaléka, a többi ellenzéki szavazó 29 százaléka utasítja el. Összességében az ellenzéki szavazók túlnyomó többsége támogatná Ukrajna csatlakozását, a Tisza szavazók 79, a többi ellenzéki szavazó 71 százaléka értene egyet vele.

Hiába kerülnek ezt a meglehetősen kényes témát az ellenzéki pártok, a szavazók többsége egyértelműen támogatná, hogy Ukrajna az Unió tagjává váljon. Ugyanakkor egy ilyen kiélezett politikai helyzetben a tábor negyedének vagy ötödének elvesztése is egyenlő a teljes vereséggel, így biztonsági játékot folytat az ellenzék, és átengedi az ügy keretezését a kormánypártoknak, akik így a negatív gazdasági következményekre és az orosz bosszú veszélyére helyezik a hangsúlyt. Az ukrán EU-csatlakozás nem volt része a közbeszédnek a 2022-es eskaláció előtt, a magyaroknak nem volt erős véleménye a kérdésben, és a háború első hónapjaiban többnyire befogadó volt az európai közösség Ukrajna csatlakozását illetően. Ha a negatív jóslatok helyett például az kapott volna hangsúlyt, hogy a kárpátaljai magyarok becsatlakozhatnak a mi európai közösségünkbe, vagy az, hogy az ukrán tagsággal rendeződhetne az ukrajnai magyar kisebbség nyelvhasználatának ügye, egészen máshogy állna ma a közvélemény.